

dekorativna

glasilo delovne organizacije dekorativna ljubljana

|| 311310

št. 4/XXIII april 1983

27. april – ustanovitev OF

27. april je pomemben dan za slovenski narod. Na ta dan pred 42 leti je bila v Vidmarjevi hiši na pobudo KPS ustanovljena Osvobodilna fronta slovenskega naroda.

Revolucionarni program OF je bil naslednji:

1. Proti okupatorju je treba pričeti neizprosno akcijo.

2. Ta akcija je izhodišče za združitev vseh Slovencev.

3. Stoječ na stališču naravne in usodne skupnosti jugoslovanskih narodov, OF ne priznava razkosa Jugoslavije in deluje z vsemi silami za slogo in enotnost slovanskih narodov pod vodstvom velikega ruskega naroda na temelju pravice slehernega naroda do samoodločbe.

4. Z osvobodilno akcijo in aktivizacijo slovenskih množic preoblikuje OF slovenski narodni značaj. Slovenske ljudske množice, ki se borijo za svoje narode in človeške pravice, ustvarjajo nov lik aktivnega slovenstva.

5. Vse skupine, ki sodelujejo v OF, so se obvezale, da bodo lojalne v medsebojnih odnosih.

6. Po narodni osvoboditvi prevzame na slovenskem ozemlju oblast OF slovenskega naroda v celoti.

7. Po narodni osvoboditvi uvede OF dosledno ljudsko demokracijo. Vsa vprašanja, ki presegajo okvir narodne osvoboditve, se bodo reševala na dosleden ljudsko demokratičen način.

8. V skladu s slovesnimi izjavami Churchilla, Roosevelta in Stalina bo po svoji narodni osvoboditvi v notranji ureditvi Združene Slovenije in o svojih zunanjih odnosih odločal slovenski narod sam. OF bo to elementarno pravico slovenskega naroda uveljavila in branila z vsemi sredstvi.

9. Narodna vojska na slovenskem ozemlju raste iz slovenskih narodnoosvobodilnih partizanskih čet in narodne zaščite, kamor so poklicani vsi zavedni Slovenci.

OF je bila ustanovljena kot enotna revolucionarna organizacija. Vključevala je ljudi različnih svetovnih nazorov in si tako zagotovila množično podporo slovenskega ljudstva. Združila je vse ljudstvo v skupnem boju za osvoboditev in ljudsko revolucijo.

1. maj – praznik delovnih ljudi

Prvi maj je mednarodni, svetovni praznik delavcev, praznik vsega delovnega ljudstva.

Včasih je bil 1. maj predvsem delavski borbeni dan. Mnogokje je tako še danes.

Ko je leta 1889 zasedal v Parizu mednarodni delavski kongres, so predstavniki vsega sveta sprejeli sklep, ki se glasi:

»Potrebno je ob določenem dnevu prirejati velika zborovanja, hkrati v več državah in številnih mestih. Ob tej priliki naj delavci naslove na državne oblasti zahtevo po osemurnem delavniku...« Hkrati je bilo na

istem kongresu tudi sporočeno, da je ameriška delavska organizacija že pred letom dni sprejela sklep, da 1. maja 1890 priredi prvič prvomajsko delavsko slavo. Ta dan so potem sprejeli kot vsesplošni delavski praznik.

V naši deželi so bile prve proslave že pred vojno. Niso še natančno ugotovili kdaj in kje je bila prva prvomajska proslava na ozemlju Jugoslavije, a zagotovo se ve, da je bil že leta 1909 v Beogradu delavski prvomajski sprevid. V stari Jugoslaviji so med obema vojnama delavci vsako leto proslavljali 1. maj. Policija in žan-

darji so navadno že navsezgodaj zastražili ulice in hoteli delavcem preprečiti zborovanja in sprevode. Pogosto so se take proslave začele in zaključile s hudim bojem s policijo. Bilo je veliko mrtvih, poškodovanih in zaprtih. A delavci so vendar dosegli svoje. Poleg tega so delavci prirejali izlete v okolico mest, kjer so na prostem in daleč proč od policijskih straž zborovali, se veselili ter peli pesmi, ki so bile prepovedane.

Vrtinec druge svetovne vojne ni izbrisal spomina na 1. maj. Proslave so bile sicer skromne, vedno mimogrede. Toda toliko bolj so tedaj parti-

zani poskrbeli za akcije. V počastitev 1. maja niso izobešali zastav in ne prirejali zborovanj, temveč so odšli rušit proge, minirati mostove...

In sedaj? Socializem, samoupravljanje, mir na svetu...

Kolikor je bilo praznovanje 1. maja v stari Jugoslaviji strogo prepovedano, toliko bolj slovesno ga slavimo danes. Čeprav si je delovno ljudstvo v naši deželi priborilo svoje pravice, pa je vendar 1. maj naš največji praznik. To je danes praznik naših zmag, spomin na naše boje, predvsem pa praznik veselja in radosti vsega delovnega ljudstva Jugoslavije.

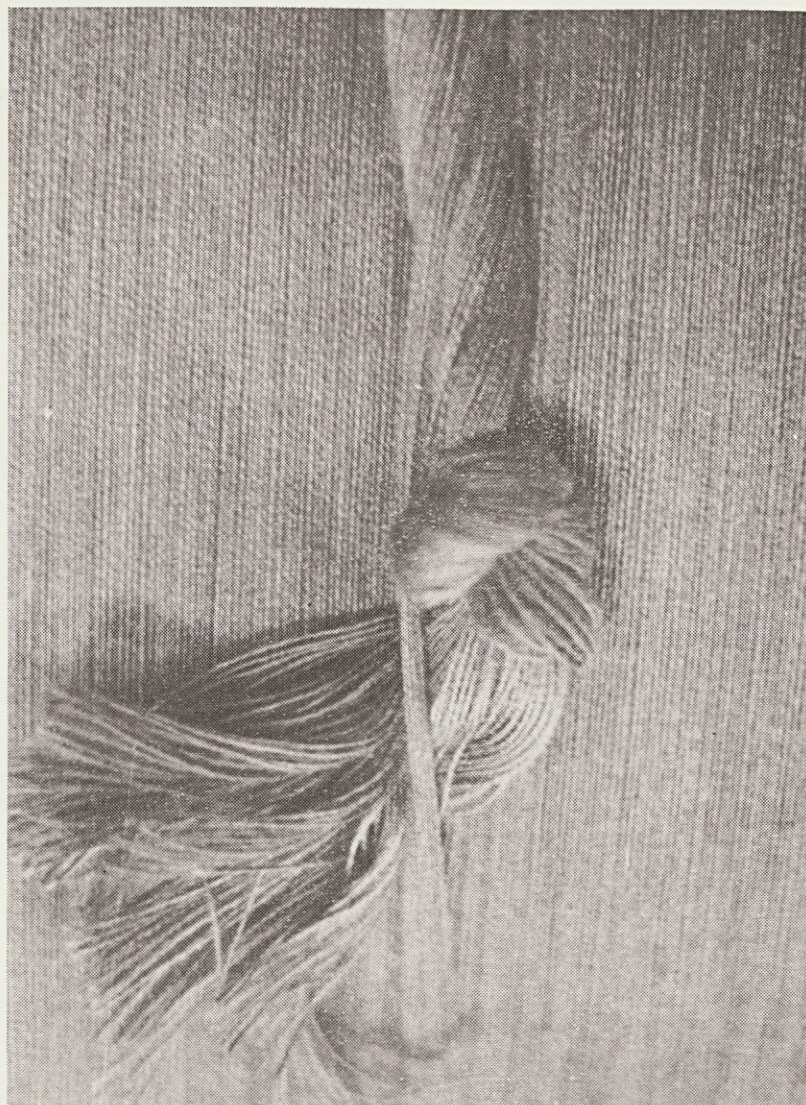
Novi vzorci

Izdelava vzorcev nove kolekcije za leto 1984 je v teku, kar pomeni, da bomo sedaj v času do kolektivnega dopusta vse pogostejše zasledili v proizvodnji nove artikle, desene in barve, zato bi bilo mogoče zanimivo, da v grobem pogledamo kaj kažejo svetovne smernice o oblikovanju tkanin za blazinjenje pohištva. Če bomo kasneje primerjali razvoj naših artiklov, pa le ne pozabimo, da oblikovalec kljub dobri informiranosti ne more vedno slediti novim tokovom, če omenimo samo en vzrok, to je pomanjkanje surovin.

Letos so si naše oblikovalke ogledale mednarodni kölnski sejem pohištva in Skandinavski sejem pohištva v Stockholmu. Če povzamemo njihova poročila iz omenjenih sejmov, bi lahko rekli, da se nadaljuje, že pred dvema ali tremi leti zaznamovana pot, tako v kvalitetah tkanin, kot v barvah, le da je vse še bolj poudarjeno, ravno toliko, da lahko govorimo o novi modi. Torej, po teži se kvalitete nagibajo k vedno tanjšim tkaninam, tako v ploskih kakor tudi v pliš tkaninah. Lahko bi rekli, da že vstopajo v razred tkanin za oblačenje. Najpogostejši materiali so bombaž, lan, volna, pri pliših pa sintetika ali bombaž. Preje so le

redko čisto enostavne, največkrat so predene kot razne kosmičaste preje, flameji in ženil. Deseni izgleda, da bodo še vedno bolj drobni, pogosto celo enobarvne, gladke tkanine. Priljubljene so različno razporejene pikice, ozke enakomerno ali neenakomerno razporejene proge, diagonale cvetni žakardski motivi izgleda, da ne bodo pogosti, enako se godi s centralnimi progastimi vzorci. Drobni deseni se pojavljajo tudi v plišastih kvalitetah, predvsem pa je opaziti več plišastih tkanin z nizkim lasom. Barve bodo v naslednji sezoni še nekoliko svetlejše in bolj pastelne. Še vedno so priljubljene nečista roza, sivomodra in plesnivo zelena barva. Močne barve zasledimo le v enobarvnem čisto tankem platnu in delno v tiskanih vzorcih. Bodimo pozorni, da se pri svetlih barvni kombinacijah zelo uveljavlja apretura proti mazanju in krčenju tkanin. Če pogledamo še pohištvo samo, vidimo, da je vse bolj oblikovano tako, da je čim bolj primerno za snemanje blaga in s tem omogočeno čiščenje oziroma pranje.

Pa pogledajmo na hitro, kako kaže z našo prihodnjo kolekcijo! Mislim, da bomo kljub problemom uspeli v našo kolekcijo vnesti nekaj svežine. Nekaj z

novimi vzorci in barvami in pa z novimi materiali kot npr. tanjšo taslan prejo in ženil pre-

jo, ki je tudi na tujem trgu vse bolj zaželeno.

Alenka Ferjančič

Stanovanjska problematika v Dekorativni

Prva stanovanja je naša delovna organizacija kupila leta 1956, nato pa smo jih glede na razpoložljiva sredstva v presledkih kupovali do sedaj. Trenutno imamo naročenih in delno že plačanih 10 stanovanjskih enot, ki bodo vseljiva v letu 1984.

Stanovanjsko problematiko naših delavcev pa smo vseskozi reševali tudi z dodeljevanjem posojil za gradnjo, adaptacije in nakup stanovanj.

Doslej je naša delovna organizacija kupila 185 stanovanjskih enot s povprečno kvadraturou 45 kv. metrov. Od teh stanovanj je:

- 79 dvosobnih
- 33 enoinpolsobnih
- 20 enosobnih
- 25 garsonjer in
- 28 dvoipol oziroma trisobnih.

Skupna površina vseh stanovanj je 8229 kv. metrov. Za vsa ta stanovanja smo doslej plačali 44,871.000 din, kar je prav gotovo lepa vsota, čeprav prikaz ni popolnoma realen, saj omenjena sredstva niso revalorizirana. Da smo lahko kupili toliko stanovanj, smo morali zaprositi tudi za posojila, ki smo jih dobili pri Ljubljanski banki, pozneje pa iz združenih sredstev pri Samoupravni stanovanjski skupnosti, nekaj pa tudi od drugih OZD, ki so sfinancirala nakup stanovanj, kar je prav tako posojilo. Teh posojil smo doslej najeli za din 38,814.000.

Pri dodelitvi družbenih stanovanj smo za lastno udeležbo prosilcev oz. nosilcev stanovanjske pravice zbrali še dodatnih 2,123.000 din. Ta sredstva pa dobijo delavci vrnjena v 10 letih in jih prav tako lahko smatramo kot posojilo.

Danes stanuje v naših 185 stanovanjih samo še 161 delavcev, ki so zaposleni v naši delovni organizaciji, ostala stanovanja pa zasedajo delavci, ki so z Dekorativno prekinili delovno razmerje in so zaposleni drugje, v nekaj stanovanjih pa stanujejo svojci naših nekdanjih delavcev.

Stanovanjska posojila smo doslej dodelili 575 delavcem v višini 92,264.000 din. S temi sredstvi so si koristniki posojila rešili stanovanjski problem, seveda s krepko lastno finančno udeležbo in s svojim lastnim delom.

Če primerjamo vložena sredstva, je najbolj smotrno dodeljevanje posojil, saj smo morali pri nakupu družbenega stanovanja, da bi rešili enega delavca vložiti 245,546 din, pri dodelitvi posojil pa smo s 160.460 din prav tako rešili stanovanj-

ski problem enega delavca, oziroma njegovo družino.

Da bo v bodoče poudarek na reševanju stanovanjskega problema predvsem na dajanju posojil, je razvidno iz našega srednjeročnega plana reševanja stanovanjske problematike, kjer smo predvideli, da bomo kupovali družbena stanovanja do leta 1985 v vedno manjšem številu. Nakup družbenega stanovanja bo samo še izreden primer, ko si delavec resnično zaradi svojih težkih finančnih in socialnih razmer ne bo mogel sam s posojilom rešiti svojega stanovanjskega problema.

Gotovo pa je, da bomo morali stanovanjski dinar v bodoče še bolj racionalno koristiti, saj bodo sredstva glede na sedanje stanje v gospodarstvu vedno bolj pičila.

Bogo Modic

Akcijsko povezovanje komunistov v naši delovni organizaciji

V obdobju po kongresu je bila v vseh organizacijah ZK povečana aktivnost v smeri razvijanja in uveljavljanja oblik in metod dela, ki naj bi mobilizirale vse komuniste v vseh okoljih kjer delujejo. Da bomo še bolj uveljavili vlogo ZK v boju za utrjevanje socialističnih samoupravnih odnosov v vseh okoljih, moramo v ZK zagotavljati predvsem krepitev idejne in akcijske enotnosti, usposobljenosti za delo med ljudmi in v vseh oblikah njihovega samoupravnega in družbenopolitičnega organiziranja in delovanja, ter zagotavljati stalno idejno, organizacijsko in kadrovsko rast.

Na 9. kongresu ZKS je bila sprejeta naloga, da je potrebno akcijsko povezovanje komunistov in osnovnih organizacij ZK še bolj utrditi in vpeljati bolj redne oblike akcijskega povezovanja, zlasti tam, kjer obstaja medsebojna povezanost in soodvisnost v OZD.

Akcijsko konferenco kot stalno obliko idejnopoličnega delovanja osnovnih organizacij ZK ustanovljamo zato, da presežemo zaprtost osnovnih organizacij in slabo povezanost organizacij ter vodstev Zveze komunistov ter hitreje usklajujemo intesere in poenotimo mne-

nja komunistov. S stalno akcijsko konferenco bo zagotovljena enotna obravnava vseh vprašanj, ki so skupna za delovanje komunistov znotraj posamezne organizacije.

V naši delovni organizaciji sestavljajo akcijsko konferenco v osnovnih organizacijah ZK izvoljeni delegati glede na število članov v osnovni organizaciji. Delo akcijske konference pa vodi predsedstvo konference. Pobudo za sklic akcijske konference, ki se sestaja po potrebi, lahko podajo osnovne organizacije ZK, organ ZK ali predsedstvo stalne akcijske konference. Na akcijski konferenci mora priti do poenotenja pogledov v vseh OZK, ob aktivni pomoči občinskega ali mestnega komiteja in drugih organov ZK.

Dogovori na stalni akcijski konferenci in njihova izpeljava v osnovnih organizacijah morajo vsebovati konkretne zadolžitve komunistov, ki delujejo v poslovnih, strokovnih, samoupravnih in družbenopolitičnih organih v TOZD in na ravni delovne organizacije. Po akcijski konferenci se bodo sestale vse OZK in se dogovorile za konkretizacijo nalog ter za zadolžitve v svojem okolju.

Marko Bricelj

Novosti osnutka zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju

V javni obravnavi je osnutek zakona o pokojninsko invalidskem zavarovanju, ki bo predvidoma sprejet julija 1983.

Glede na to, da je bilo v sredstvih javnega obveščanja že dovolj povedanega, organizirane so bile in še bodo mnoge razprave, bomo v tem stavku na kratko opozorili na novosti, ki jih prinaša osnutek. Povemo naj še to, da bo sistem pokojninsko invalidskega zavarovanja zaokrožen šele tedaj, ko bo Skupnost pokojninsko invalidskega zavarovanja sprejela še statut Skupnosti pokojninsko invalidskega zavarovanja.

Celoten sistem pokojninsko invalidskega zavarovanja temelji na treh načelih, in sicer:

1. minulem delu

2. enotnosti pokojninsko invalidskega zavarovanja delavcev v organizacijah združenega dela in drugih delovnih ljudi, ter načelo o prevenciji invalidov oz. dolžnost organizacije združenega dela o preprečevanju invalidnosti

3. vzajemnosti in solidarnosti

Razširjen je krog zavarovanj, saj so v pokojninsko invalidskem zavarovanju vključeni vsi kmetje in člani njihovih gospodinjstev, ki opravljajo kmetijsko dejavnost kot edini oz. glavni poklic, vrhunski športniki ter tisti, ki upravljajo gospodarsko ali kakšno drugo dejavnost kot edini poklic.

Zakon uvaja nove pojme ZAJAMČENE, MINIMALNE in NAJVIŠJE POKOJNINE. Zajemčena pokojnina ne more biti nižja od 55 odst. povprečnega nominalnega OD delavcev v SRS v preteklem letu in bi na primer od 1. 1. 1983 znašala 7.777,55 din. Pravico do zajemčene pokojnine imajo tisti zavarovanci, ki so uveljavili pokojnino s polno pokojninsko dobo.

Minimalna pokojnina bi znašala 64,70 odst. povprečnega nominalnega osebnega dohodka delavcev v SRS v preteklem letu. Od tako dobljene osnove pa se nato v odstotkih, odvisno od pokojninske dobe, odmeri najnižja pokojnina. Osnova za izračun minimalne pokojnine bi znašala od 1. 1. 1983 — 9.150,28 din. Pravico do mini-

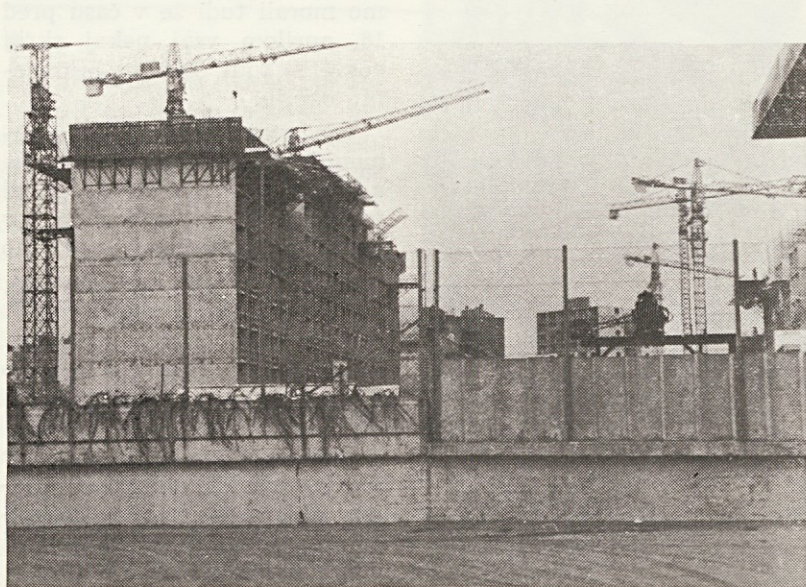
malne pokojnine imajo zavarovanci, ki so uveljavili pokojnino s krajšo dobo od polne pokojninske dobe.

Najvišja pokojnina naj bi znašala 3,5-krat povprečni OD delavcev v SRS v preteklem letu po eni varianti, po drugi varianti pa štirikratni povprečni osebni dohodek delavcev v preteklem letu v SRS. Po izračunih za leto 1983 bi tako ta pokojnina znašala 4.807,90 din.

Osnutek novega zakona prinaša novosti tudi na področju družinske pokojnine. Razširjen je krog upravičencev do družinske pokojnine, in sicer to pravico pridobijo tudi bratje in sestre ter otroci brez staršev, ki jih zavarovanec preživlja, kakor tudi oseba, ki je z zavarovancem živela v življenjski skupnosti, ki je po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih izenačena z zakonsko zvezo. Pri uveljavitvi pokojnine za zakonca je novost, da se starost izenači, in sicer se starost pri vdovi zviša od sedanjih 45 let na 50 let in pri vdovcu zniža od sedanjih 60 let na 50 let.

Pomembna novost v osnutku zakona je pravica do predčasne pokojnine. Predvidena je možnost predčasne upokojitve z nižanjem pokojnine, odmerjene glede na pokojninsko dobo, za vsako leto predčasnega odhoda v pokoj za 1,5 odst. oz. v varianti za 2 odst. Poudariti pa je treba, da mora zavarovanka oz. zavarovanec izpolnjevati dva pogoja, in sicer 30 let delovne dobe (ženska) oz. 35 let delovne dobe (moški) in starost 50 let (ženska) oz. 55 let (moški). Pokojninska osnova odmerjena glede na pokojninsko dobo znaša po določbi 62. člena (3. odstavek) sedanjega STATUTA Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja (v bodoče verjetno ostane isto) 75 odst. Razen tega pa se na primer zavarovanci, ki še ni dopolnila starosti 55 let, za vsako manjkajoče leto starosti odšteje od izračunane osnove 1,5 odst. ali 2 odst., kar znaša za 5 let 7,5 odst. oz. 10 odst. Vsako naslednje leto se odbitek na starost zmanjša in preneha, ko dopolni zavarovanka 55 let starosti.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Slika k članku: Stanovanjska problematika v Dekorativni

(Nadaljevanje s 3. strani)

In še en primer: Zavarovanka ima 32 let pokojninske dobe in je stara 51 let. V tem primeru znaša pokojnina glede na pokojninsko dobo 79 odst. osnove, razen tega pa se ji zaradi tega, ker še ni stara 55 let odbije 4-krat 1,5 odst. tj. 6 % oz. po varianti 8 odst. od izračunane osnove. Če pa bi ta zavarovanka uveljavljala pravico do pokojnine, ko bi njena pokojninska doba znašala 35 let, kar je pogoj za polno starostno pokojnino, pa znaša odstotek za odmero pokojnine 85 % od izračuna osnove, ne glede na to, da bo zavarovanka stara šele 54 let.

Osnutek zakona opušča izračunavanje gostote zavarovalne dobe pri možnosti pridobitve pravice s skrajšano pokojninsko dobo, in sicer za zavarovanke oz. zavarovance, ki so izpolnili 60 oz. 65 let starosti in 15 let zavarovalne dobe.

Na področju invalidskega zavarovanja zakon ukinja kategorijo invalidnosti in uporablja besedo invalid samo za tiste zavarovance, ki se invalidsko upokojijo. Namesto pojma invalida druge in tretje kategorije pa zakon uporablja besedo »zavarovanec s preostalo delovno zmožnostjo«. To so zavarovanci, pri katerih je podana preostala delovna zmožnost in so se s prekvalifikacijo ali dokvalifikacijo usposobili za drugo ustrezno delo ali delo s skrajšanim delovnim časom ter zavarovanci, ki so glede na svoje zdravstveno stanje sposobni opravljati ustrezno drugo delo oz. nalogo. V zvezi z uživanjem omenjenih pravic imajo zavarovanci pravico do nadomestila osebnega dohodka. Do sedaj je nadomestila osebnih dohodkov v primeru invalidnosti izplačala Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja, od 1. 1. 1986 dalje pa naj bi to obvezo prevzele organizacije zdru-

ženega dela za vse primere invalidnosti, ki bodo nastale po tem datumu. Tudi postopek ugotavljanja preostale delovne zmožnosti naj bi od 1. 1. 1986. leta dalje prevzele organizacije združenega dela.

V naši delovni organizaciji se je osnutek zakona obravnaval na političnem aktivu, organizirana pa je bila tudi razprava o osnutku, katere se je lahko udeležil vsak delavec, ki ga je zanimala vsebina zakona. Če na kratko povzamemo pripombe, ki so bile podane v razpravah, so te naslednje:

— zniža naj se odstotek odbitka pri predčasni upokojitvi na manjkajoča leta starosti do 55 let oz. 60 let;

— upošteva naj se tudi nočno delo;

— v pokojninsko dobo naj se šteje vojaški rok, daljši od 15 mesecev;

— nadomestilo osebnega dohodka zaradi zmanjšane delov-

ne zmožnosti naj upravičenci do nadomestila še nadalje uveljavljajo pri Skupnosti pokojninsko invalidskega zavarovanja in naj se ne sprejme določba osnutka, ki določa, da delavci od leta 1986 dalje uveljavljajo to pravico v svoji organizaciji združenega dela;

— ugotavljanje preostale delovne zmožnosti naj se ne prenese v organizacijo združenega dela.

Vsi delavci, ki imajo kakršnekoli pripombe na osnutek naj jih posredujejo kadrovske splošni službi, katera jih bo posredovala naši delegaciji in ta skupščini Skupnosti pokojninsko invalidskega zavarovanja. Te pripombe bo mogoče upoštevati do sredine aprila, ko naj bi bila predvidoma po rokovniku občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije Ljubljana-Šiška zaključena razprava v organizacijah združenega dela.

Sonja Kosec

Uredimo bivalno in delovno okolje

V bivalnem okolju preživimo večji del svojega življenja, dobršen del delovnega dne pa prebijemo v svojem delovnem okolju.

Naloga posameznih delavcev in vodstev delovnih organizacij ter družbenopolitičnih organizacij, zlasti pa še sindikata je, da skrbe za čim boljše delovno okolje delavcev, saj urejeno in prijetno okolje ugodno vpliva na delovno storilnost zaposlenih.

Možnosti za izboljšanje delovnega okolja je nešteto; to velja v glavnem tudi za bivalno okolje. Pri urejanju zunanosti stavb, zelenic in teras je potrebno sodelovanje krajevne skupnosti in drugih uporabnikov. Tudi pisarne in hodniki so le redko opremljeni z zelenjem. Še redkeje pa najdemo zelenje v obrtnih delavnicah in tovarniških prostorih, čeprav obstajajo možnosti za njegovo namestitev in ga arhitekti v sodobnih obratih vse pogosteje načrtujejo. Zelenje pogrešamo tudi v obratih jedilnicah družbene prehrane.

Delovno okolje ponuja različne možnosti za aktiven odmor, za rekreacijo ali pa vsaj za sprostitvev na zraku in soncu. V zimskem času lahko nekaj sank nudi prijetno razvedrilo na hribčku, narejenem iz odkidanega snega. Koš na steni, mreža za odbojko, improvizirana vrata za mali nogomet, serjanka, namizni tenis, balinanje itd., lahko prijetno izpolnijo na-

šo aktivnost v odmoru med delom v okviru rekreacijskih možnosti, ki jo nudi urejeno delovno okolje. Zelenice, terase garaž in drugih objektov lahko s preprostimi hortikulturnimi posegi (z namestitvijo nekaj klopi in miz) spremenimo v prave vrtove. V Beljaku in Celovcu je moč videti na terasah 5–6 metrov visoke iglavce pa tudi tuše, ležalne deske in celo vrtno klopi.

Spomladanska očiščevalna akcija pod geslom »Za čisto in zeleno Ljubljano«, ki jo pripravljamo za soboto dne 16. aprila, nas bo povečini našla v našem bivalnem okolju; naša dolžnost je, da se kot krajani aktivno vključimo v urejanje svojega okolja. Vendar pa bomo morali tudi že v času pred 16. aprilom vsaj nekaj skrbi posvetiti tudi našemu delovnemu okolju.

Več pozornosti moramo nameniti ublažitvi hrupa oziroma preprečevanju le-tega; paziti moramo, da ne bo prepaha ter nenehno skrbeti za zadostno

ZAHVALA

Ob smrti mojega očeta se sodelavcem iskreno zahvaljujem za izrečeno sožalje, ter sindikalni organizaciji za prejeti denar namesto venca.

Mira Zalar

Čas hitro teče

Dipl. ing. Jelka KUNEJ, roj. 21. 4. 1928, mi je povedala, da je leta 1953 diplomirala na Visoki tehnični šoli Univerze v Ljubljani, smer kemijska tehnologija.

Kaj si do sedaj delala in katere družbenopolitične in samoupravne funkcije si opravljala?

»Med študijem sem bila asistent za fizikalno kemijo in dve leti na Gozdarski fakulteti asistent za agrokulturo.

Od leta 1953 sem delala v Tovarni organskih barvil v Celju kot raziskovalec za proizvodnjo azobarvil.

V »Volno« Laško sem prišla 1958. leta ter opravljala različna dela in naloge, in sicer: obratovodja barvarne, vodja kontrole, obratovodja barvarne, apreture in izšivalnice, vodja komercialne službe in delo, ki ga sedaj opravljam, to je obratovodja barvarne.

Med družbenopolitičnimi in samoupravnimi funkcijami pa naj naštejemo le nekatere, ker se vseh še spomniti ne morem, in sicer: v Gospodarski zbornici Celje sem bila član odbora

prezračevanje delovnih prostorov. Morda bomo našli čas tudi za to, da bomo segli po čopiču in prebelili stene in strop ter tako delovnim prostorom dali nekaj več prepotrebne svežine. Preskrbeti moramo, da bodo odpadki, zlasti še tisti, ki so za zdravje škodljivi, pravočasno odstranjeni že med delovnim procesom. Za urejeno delovno okolje moramo skrbeti že med samim delom, ne pa šele po njegovem zaključku.

To naj bi veljalo tudi za trgovske in gostinske lokale, za pločnike ter zelenice in korita za rože, da o raznih zanemarjenih kletnih oknih, polnih smeti in odpadkov, niti ne govorimo. Večkrat se ozrimo oko-

za gospodarstvo, poslanec v gospodarskem zboru skupščine SRS, tajnik društva inženirjev in tehnikov Celje, predsednik UO v »Volni« Laško, predsednik DS, sekretar OO ZKS. Opravljala sem še različne funkcije v komisijah in drugih organih.«

Kakšni so bili pogoji dela takrat, ko si prišla v »Volno« Laško?

»Pogoji dela so se od takrat do danes bistveno spremenili. Takrat smo barvali v lesenih kadeh, s koli smo mešali material. Čas in tehnološki postopki so prinašali napredek in izpopolnjevanje tehnologije barvanja. Od enega aparata, katerega smo imeli s pretočno črpalko, smo pozneje dobili še »Hasple« in sedaj imamo dokaj sodobne stroje. Fizičnega dela je veliko manj in dosega se večji učinki. Danes v glavnem barvamo prosti material v večjih količinah. Posebej velik napredek je čutiti pri sušenju, ker je odpadlo veliko fizičnega dela. Ne samo to, da so se spremenili pogoji dela, temveč se je spremenil tudi delovni čas, ki je sedaj krajši. Mi prej nismo poznali prostih sobot, delalo se je v treh izmenah itd.«

Kako boš preživljala proste ure?

»Prostega časa najbrž veliko ne bom imela. Imam več hobijev, tako da bodo dnevi hitro minili. Rada imam naravo, pletem, šivam in bom prosti čas izkoristila predvsem v te namene.«

Ali se boš se kdaj vračala med nas?

»Večkrat se bom z veseljem spomnila na tovarno in preživetve ure v njej, ki so bile včasih lepe, včasih pa tudi grenke.

li sebe; videli bomo, da se prah nabira na omarah, na policah, na svetilkah in na podbojih vrat. Ta prah zaradi zračnih vrtincev nenehno vdira v naša pljuča.

Sobne rastline zaradi sprejemanja ogljikovega dvokisa (CO₂) ter zaradi oddajanja kisika (O) zboljšujejo zrak v delovnem in bivalnem okolju; zato je bivanje v takšnih prostorih bolj zdravo in prijetnejše.

NE ZANAŠAJMO SE SAMO NA PROFESIONALCE, tj. NA KOMUNALNE DELAVCE TER NA POKLICNE SNAŽILKE IN HIŠNIKE!

ZA NAŠE BIVALNO IN DELOVNO OKOLJE SE POBRIGAMO PREDVSEM SAMI!

Na vsako vabilo se bom zelo rada odzvala.

Želim, da bi kolektiv še naprej dobro delal in dosegal dobre poslovne rezultate tudi v naslednjih letih.«

Na koncu sem se tovarišici Jelki zahvalil za razgovor ter ji zaželel predvsem veliko zdravja, da bi lahko v zdravju in zadovoljstvu uživala svoj zasluženi pokoj.

Božo Šola

Stanko Zupan

Rojen je bil v Rimskih Toplicah leta 1923. Odrasel je v delavski družini, ker je bilo 6 otrok. Oče je dal v uk ali študij vse svoje otroke. Stanko se je izučil za krojača. Leta 1954, ko je krojaška delavnica v Laškem propadla, se je zaposlil v »Volni« Laško. Delal je ves čas v barvarni in apreturi.

Kakšni so bili pogoji dela, ko ste prišli v TOZD?

»Takratni pogoji dela so bili težji in je bilo neprimerno več ročnega dela, bili so slabši zdravstveni pogoji, ni bilo toplega obroka, na delo sem hodil peš 6 km na eno stran, pozneje s kolesom. Stroji so bili stari.«

Kaj boste delali sedaj v pokojju?

»Imam dosti dela na vrtu, ker imam nekaj zemlje okoli hiše, tako da se bom več s tem ukvarjal. Sicer pa nikoli ni tako, da si ne bi znal čas rezervirati za svoj priljubljeni hobi, to je branje.«

Kaj želite TOZD?

»Delavcem in TO želim, da bi standard delavcev ostal vsaj na takem nivoju kot sedaj. Istočasno se zahvaljujem vsem članom TOZD za razumevanje, katerega je bilo dosti, ter za izročena darila ob odhodu v pokoj.«

Na koncu sem se zahvalil tov. Stanku za klepet in mu zaželel predvsem dobrega zdravja.

Božo Šola

Marija Mežnarič —

predelavka v pripravljalnici

Tov. Mežnaričevo sem prav na njen zadnji delovni dan v Dekorativni zaprosil za pogovor.

»O preteklosti in o pogojih, ki so bili včasih, ne mislim na dolgo in široko pripovedovati. Saj o tem skoraj vsak delavec, ki odide v pokoj, pove eno in isto.

Sicer pa sem se pred štiriinpetdesetimi leti rodila v Ljubljani. Po vojni, leta 1945, pa sem se najprej zaposlila v predilnici v Škofji Loki, kjer sem delala do leta 1960. Zaradi otroka sem nekaj let ostala doma in se potem v letu 1963 zaposlila v Dekorativni. Kot sukalnica sem delala na sukalnem stroju, sedaj pa sem predelavka v pripravljalnici.

Sedaj, ko bom ostala doma, se bom potrudila, da mi ne bo dolgčas. Dobra gospodinja si vedno poišče kakšno delo v domu in ob njem. Imam tudi nekaj vrta, tako da mi tudi svežega zraka ne bo manjkalo.«

Ob koncu najinega kratkega, a prisrčnega razgovora sem tovarišici Mežnaričevi zaželel zdravja in sreče v njenem nadaljnjem življenju, ona pa prav tako nam vsem skupaj želi zdravja in veliko delovnih uspehov.

Marjan Peklaj

ZAHVALA

Ob smrti mojega sina se sodelavcem iskreno zahvaljujem za izrečeno sožalje ter sindikalni organizaciji za prejeti denar namesto venca.

Ana Bratanič

Kronika

DELOVNO RAZMERJE SO SKLENILI:

TOZD SUROVA TKANINA

Vukić Brane — pripravljavnica

TOZD GOTOVA TKANINA

Arnik Danijel — šivalnica

TOZD ENERGETIKA IN VZDRŽEVANJE

Čebašek Miran — elektro delavnica

TOZD PREDILNICA LAŠKO

Šebez Simo — predilnica 2
Bolarič Tea — predilnica 1
Lapornik Branko — predilnica 2
Zeme Janko — barvarna
Škoberne Jože — proizvodna služba

DELOVNO RAZMERJE SO PREKINILI:

TOZD SUROVA TKANINA

Ovsenik Justi — izjava del.
Nika Čamil — izjava del.

TOZD GOTOVA TKANINA

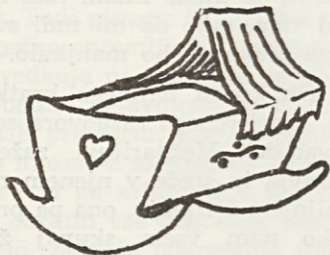
Vek Marija — upokojitev
Mohar Fani — upokojitev

DSSS

Belec Jerca — upokojitev

TOZD PREDILNICA LAŠKO

Zupan Stanislav — starostna upokojitev

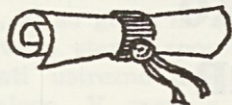
ROJSTVA

Jenko Bernarda — hči
Savić Biljana — hči
Lukić Vinko — sin
Janežič Stanka — sin
Skočir Regina — sin
Mištrafović Draga — sin

POROKE

Omeragić Ahmet

DELOVNI JUBILEJI

35 let:

Deželak Ana
Horjak Marija

30 let:

Mušerlin Marija

25 let:

Baraga Lada
Sivka Ana
Ojsteršek Jože

20 let:

Đulić Koviljka
Grabnar Fani
Golob Vera
Gorše Marija
Jereb Marija
Čamernik Gabrijela
Čarman Ruža
Kapun Helena
Balažič Ana
Batić Muharem
Grum Antonija
Miklošič Fani
Pader Štefan

10 let:

Valjavec Anica

Zahvala

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem za prekrasna praktična darila, ki mi bodo drag spomin, katera me bodo spominjala na vsa leta, ki sem jih preživela med vami.

Obenem bi se rada zahvalila za poslovilne besede direktorju TOZD tov. Šobi in obratovodji tov. Preku in tov. Pirjevčevi.

Celotnemu kolektivu pa želim še mnogo poslovnih in proizvodnih uspehov v teh težkih časih.

Tilka Škoda

Ob nastopu kulturne skupine »Dekorativna« v domu starejših občanov v Siški

Spomnili smo se jih.

Ne morem mimo misli na njih.

Videli smo te iskrene oči ljudi, ki so bile nekoč to, kar smo mi danes. V nas so videli življenje, ki je že odšlo od njih. Danes lahko samo še gledajo in poslušajo, od njih je že odšla mladost, zdravje, razposajeno življenje, ki ga živimo mi, še polni idej in domišljije.

Ko poide moč, zdravje, govore samo oči, oči, ki so žejne ljubezni, tako hvaležno zado-

voljen obraz. Kako malo je potrebno, da človek da nekaj zelo velikega nekemu.

Naj bo spodbuda nam vsem, da smo potrebni ljudem, ki čutijo z nami, da smo tudi mi samo ljudje, ki želimo življenje polepšati in dati nekaj lepega, kar se imenuje trenutek sreče. Sreča, ki pa je le iskrica v življenju, ki ga živimo.

Nič nisi, vendar potreben, potreben tistim, ki niso več srečni, so neboljani, odvisni.

Bernarda Vidrih

